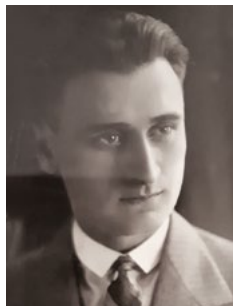

Walerian Kornel Grzybowski

1902-1939

Absolwent Wydziału Mechanicznego z 1924 r., mechanik okrętowy, obrońca Gdyni.

Urodził się 29 listopada 1902 r. w Radomiu (rodzice Jan i Urszula). W 1922 r. został przyjęty na Wydział Mechaniczny Szkoły Morskiej w Tczewie, a jako uczeń II kursu uczestniczył w rejsie „Lwowem” do Brazylii.

Po skończeniu szkoły oraz przeszkolenia wojskowego w Marynarce Wojennej przebywał czas jakiś w Poznaniu, a w 1931 r. zamieszkał w Gdyni. Pływał na statkach PHM, m.in. na „Cieszynie”.

W 1934 r. jako III mechanik brał udział w miesiąc trwającej akcji ratowania statku, który podczas silnego sztormu nadział się na podwodne skały w fińskich szkiełach i osiadł na dnie. „Przybywało wody i do kotłowni. Gdy zapełniła przestrzeń pod płytami posadzki kotłowej, zaczęła przy kołysaniu podbijać zlurowane dla kontroli dna płyty, ustawiać je skosem, zrzucić narzędzia i ludzi z płyt. [...] Wachtowy mechanik Walerian Grzybowski, jak zawsze spokojny i rzeczowy, zaglądał do zęb”¹. Gdy nurkowie założyli w poharatanym dnie łąty i została odpompowana woda, załoga własnymi siłami zabezpieczyła maszynownię. Gdy udało się wrak załatać szczelnie, mechanicy uruchomili „jeden kocioł, maszynę główną oraz pompy. S/s «Cieszyn» ożył”². W 1935 r. Walerian Grzybowski otrzymał dyplom mechanika I klasy³ i został zaangażowany do załogi maszynowej nowego motorowca „Piłsudski” w dziewiczym rejsie z Monfalcone do Gdyni⁴.

Pod koniec sierpnia zmobilizowany został do Grupy Kutrów jako oficer mechanik na ORP „Gdynia”. Jego syn Jerzy Walerian miał wówczas cztery lata, a córka Wanda Maria cztery miesiące (ożeniony był z Józefą Ireną Tessner).

Starszy oficer mechanik Walerian Grzybowski zginął 2 września 1939 r. wraz z ORP „Gdynia”⁵ (dowódca statku kpt. Stanisław Kosko zmarł 8 września w szpitalu od ran).

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom II, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, Gdynia 1996; Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 2, Gdańsk 1997; *Na morze po chleb i przygodę*, Warszawa 1972; Władysław Milewski, *Na morzu i lądzie*, Gdańsk 1976; „Wiadomości Portu Gdyńskiego” 1936, nr 11.

Grób W. Grzybowskiego na Cmentarzu Żołnierzy Polskich w Gdyni-Redłowie

1 Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 2, Gdańsk 1997, s. 237-238.

2 Michał Kisielewski, *W awangardzie*, [w:] *Na morze po chleb i przygodę*, Warszawa 1972, s. 159.

3 *Awanse i nominacje*, „Wiadomości Portu Gdyńskiego” 1936, nr 11, s. 16.

4 Za: Władysław Milewski, *Na morzu i lądzie*, Gdańsk 1976, s. 174.

5 Michał Kisielewski, op. cit., s. 194.